

Memo evaluatie Verordening Maatschappelijke Participatie jongmeerderjarige inwoners Enschede 2022

Inleiding

Op 31 januari 2022 is door de Raad de verordening Maatschappelijke Participatie jongmeerderjarige inwoners Enschede vastgesteld. Voor de maatschappelijke participatie van jongeren tot 18 jaar hebben we in Enschede de stichting Leergeld. Binnen de gemeente Enschede is deze bekend als de verordening SMP (Sociaal Maatschappelijke Participatie). Bij het vaststellen van de evaluatie van de kadernota Rondkomen met je inkomen in april 2024 liep de SMP-campagne nog. Toen is afgesproken om de evaluatie van de verordening SMP in het najaar te doen.

Inhoud van de verordening

Doel: Deze verordening richt zich op het voorkomen van sociaal maatschappelijk isolement van jongmeerderjarige inwoners die om financiële redenen niet kunnen deelnemen aan een maatschappelijke, educatieve, sportieve of culturele activiteit.

Doelgroep: Jongeren tussen 18 en 23 jaar, die niet naar school gaan en een laag inkomen hebben (120% WSM) of kinderen van toeslagenouders of een besteedbaar inkomen lager dan behorend bij 120% WSM.

Subsidiebedrag: €100 per persoon per jaar, waarbij in 2022 de mogelijkheid bestond om voor 2021 en 2022 tegelijkertijd aan te vragen.

Voor de uitvoering van deze verordening is een structureel budget van €125.000 per jaar beschikbaar.

Omvang doelgroep en bereik

De omvang van deze doelgroep is niet eenvoudig te bepalen: gemeentes beschikken nu eenmaal niet over actuele inkomensgegevens van inwoners of gegevens van DUO of jongeren naar school gaan.

Schatting omvang doelgroep:

Onderstaande schatting is gemaakt met gegevens van de CBS Armoedescan en gegevens over het bijstandsbestand van de gemeente Enschede. Uitgangspunt van de schatting is dat mensen in de bijstand een groot deel van de groep van huishoudens onder de 120% WSM vormen. De aanname is dat de verhouding tussen het aantal personen met bijstand en het aantal huishoudens met een inkomen tot 120% WSM gelijk is voor alle leeftijdsgroepen.

CBS Armoedescan 2022 : 12.700 huishoudens met een inkomen tot 120% WSM

Bijstandbestand 2022 (gem.): 5.800 personen

Verhoudingsgetal $12.700 / 5.800 = 2,19$

Het aantal jongeren van 18 tot 23 jaar in de bijstand is bekend: 400. Vermenigvuldigd met bovenstaand verhoudingsgetal levert dit een schatting van de doelgroep van 875 personen op.

Bereik:

	Aanvragen	Goedgekeurd	Doelgroep	% bereik
2022	141	128	875	15%
2023	129	91	875	10%
2024 t/m juli	194	141	875	16%
Prognose 2024	240	180	875	21%

Het bereik van de regeling is de afgelopen 3 jaar onder de 25% gebleven. De groep in de bijstand is bekend bij de gemeente en eenvoudig te bereiken, die daarbuiten niet. Om ook de groep die niet bij de gemeente bekend is te bereiken is op verschillende manieren geprobeerd deze regeling onder de aandacht te brengen. Het resultaat daarvan is zichtbaar in het toegenomen bereik van 2024.

Communicatie

De volgende communicatie acties zijn de afgelopen jaren uitgevoerd:

- Direct aanschrijven van de groep jongeren in de bijstand (omvang: 400 jongeren)
- Social media campagne
- Reclame bij Sportaal
- Advertenties (huis aan huis)
- Informatie via jongerencoaches, werkzoekende begeleiders en RMC (Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voor schoolverlaters), inclusief Whatsapp-advertentie
- Ansichtkaart naar alle jongeren van 18-23 jaar waarvan inkomen niet bekend en zonder schoolinschrijving (5.500 ansichtkaarten)

Kosten

De laatste communicatie-actie, de ansichtkaart voor alle jongeren zonder schoolinschrijving of geregistreerde inkomsten, heeft €6.100 gekost. De verwerkingskosten bestaan uit de beoordeling op rechtmatigheid. Dat is een arbeidsintensief proces: 45 minuten per aanvraag.

Kosten 2024		kosten
Ansichtkaart	5.500 stuks	€6.100
Verwerkingskosten	$240 * 0,75 \text{ uur} * €20$	€3.600
Uitgaven naar de doelgroep	$180 * €100$	€18.000
		€27.700

De kosten die gemaakt worden om de doelgroep te bereiken en om de aanvragen af te handelen zijn meer dan de helft van het bedrag dat aan subsidie wordt uitgegeven.

Evaluatie

Effectiviteit

Vanuit de verordening krijgen jongeren geld zonder dat er verantwoording voor de besteding van dat geld nodig is. Dit is in lijn met het advies van het NIBUD om minder ondersteuning in natura te geven. Mensen weten zelf het beste waar ze het geld aan willen besteden. Hierdoor is het wel lastig om te meten of de verordening heeft bijgedragen aan maatschappelijke participatie.

Jongerencoaches

Drie jongerencoaches hebben hun mening gegeven over de verordening SMP. Zij staan direct in contact met een deel van de doelgroep. Hun reacties staan hieronder onverkort weergegeven. Vanwege het bereik en de verwachting dat een evaluatie te weinig respons zou opleveren, is afgezien van een enquête onder de doelgroep.

Reactie 1:

SMP is voor jongeren tot 23 jaar. Ik zou graag zien dat dit opgerekt wordt tot 27 jaar. Wij begeleiden immers jongeren tussen de 18 en 27 jaar. Op dit moment begeleid ik 23 jongeren waarvan er 11 23 jaar of ouder zijn. Ook deze groep kan het erg goed gebruiken.

Van mijn jongeren is er een aantal die het willen gebruiken voor een sportabonnement. Tot 18 jaar is er veel mogelijk als het gaat om sporten via stichting Leergeld. Het zou mooi zijn dat het mogelijk wordt gemaakt een sportabonnement af te sluiten voor een jaar. Bij een sportschool of voetbalvereniging. Kost rond de €20 – 25 per maand (€240 - € 300 per jaar). Die €100 is natuurlijk al heel mooi alleen niet toereikend als het hier om gaat. En spaargeld hebben deze jongeren niet. Het merendeel heeft schulden.

Misschien is het een idee om een sportwaardebon aan te bieden t.w.v. een jaarabonnement. In te wisselen bij de aangesloten verenigingen. Zo steunen wij de lokale verenigingen ook nog eens. En dan weten wij ook zeker dat het goed wordt besteed. Nu is er geen zicht op waar die €100 aan wordt besteed en voorzien wij in sommige gevallen juist in de verkeerde dingen (bijvoorbeeld blowen).

Reactie 2:

Ik heb deze SMP-regeling regelmatig ingezet en dit wordt ook erg gewaardeerd door onze jongeren.

Wat mijn betreft zijn er een paar kanttekeningen, te weten:

- Wij begeleiden veel jongeren, maar bij ons ligt de grens voor de term jongeren op 27 jaar. Meer dan de helft van mijn caseload is 23 jaar of ouder en mag hier dus geen gebruik van maken, terwijl zij vaak niet de financiële middelen hebben om op het gebied van sport/cultuur wat te ondernemen

- Jongeren met een WTOS¹ worden hierop uitgezonderd, wat ik een gemis vindt. Veel van onze jongeren ervaren multiproblematiek en we zijn heel blij als zij een opleiding volgen. Het komt regelmatig voor dat dit zo veel vraagt van hen, dat zij er niet naast kunnen werken. Zij ontvangen dan een uitwonende c.q. thuiswonende beurs wat bedoelt is voor de opleiding. Dit maakt dat er ook bij hen geen financiële ruimte is voor vrijetijdsbesteding.
- Veel jongeren willen graag naar de sportschool, en het zou heel gewenst zijn dat hier ook meer opties voor komen. Nu kunnen ze vaak 3 maanden sporten bij de sportschool en dan is het budget op. Het zou fijn zijn dat je bijvoorbeeld een jaarabonnement kunt afsluiten (en dat jongeren dan een abonnement krijgen ipv een bedrag).

Reactie 3:

Procedure

De procedure wierp de laatste keer bij mij wat drempels op. Betreffende jongere vond het lastig dat hij zoveel "bewijs" moest aanleveren. Bankafschriften e.d. Uiteraard begrijp ik dat dit tot op zekere hoogte nodig is om te voldoen aan bepaalde voorwaarden. Maar wellicht kan dit (bij twijfel) ook in overleg met een jongerencoach en kunnen we hier wat bewegingsvrijheid in krijgen. Je zou ervoor kunnen kiezen om de jongerencoach de aanvraag te laten doen en uit te gaan van zijn/haar professionele beoordeling.

Leeftijd

Het is jammer dat SMP niet kan worden ingezet voor jongeren tot 27. Op heel veel gebieden geldt dat een jongere wordt gezien als iemand tot 27 jaar.

Snelheid

Soms is het een drempel voor een jongere om te gaan sporten of wat te ondernemen. Als we de drempel over zijn met iemand zou het mooi zijn dat we ook snel kunnen schakelen en het bedrag meteen kunnen inzetten. Als er een tijd tussen zit kan een jongere weer afhaken. Snelheid van de procedure is daarom een belangrijk aspect.

Verder ben ik natuurlijk erg blij met SMP, het kan helpen om jongeren weer in beweging te krijgen!

Conclusies

- 1 De omvang van de doelgroep is klein. Meer dan de helft van de doelgroep is niet rechtstreeks bekend bij de gemeente. Daardoor zijn de kosten voor communicatie campagnes relatief hoog.
- 2 Het beoordelen van de rechtmatigheid en de administratieve afhandeling zijn arbeidsintensief: 45 minuten per aanvraag.
- 3 Hierdoor zijn de uitvoeringskosten hoog in verhouding met het subsidiebedrag: de uitvoering kost meer dan 50% van de uitgegeven subsidie.
- 4 Het is moeilijk/niet meetbaar of de verordening de maatschappelijke participatie van jongeren heeft verbeterd.

¹ Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten

- 5 Jongerencoaches zijn blij dát er iets is voor deze doelgroep. Voor de jongeren die zij begeleiden willen zij graag iets meer kunnen doen. Ook willen zij liever de doelgroep uitbreiden tot aan 27 jaar.

Adviezen

- 1 Stoppen met de uitvoering van de SMP in deze vorm. De uitvoeringskosten zijn te hoog in verhouding met het bedrag dat uitgekeerd wordt. Ook is de doelgroep lastig te bereiken en de effecten zijn niet/nauwelijks meetbaar.
- 2 De raad n.a.v. deze evaluatie voor te stellen de huidige verordening in te trekken.
- 3 Er is behoefte aan een regeling die eenvoudiger uit te voeren is en waarmee jongeren een abonnement op een sport- of culturele vereniging kunnen nemen.
Maak daarom een nieuwe verordening op basis van de tips van de jongerencoaches.

Doelgroep	jongeren tot 27 jaar die bekend zijn bij jongerencoaches
Subsidie:	jaarabonnement op een sport- of culturele vereniging ter hoogte van maximaal € 400,-
Uitvoering:	via Stichting Leergeld Enschede, op aanvraag van een jongerencoach. De jongerencoach beoordeelt de rechtmatigheid.
Voordelen:	betere definitie van de doelgroep, minder verwerkingskosten
Nadelen:	hogere kosten per jongere (van €100 naar € 400); controleren of een dergelijke regeling in strijd is met het evenredigheidsbeginsel